

**Svanenmärkning av
Dagligvarubutiker**

Remissförslag Version 2.0 2009-06-30

Nordisk Miljömärkning

Nordiska Ministerrådet beslutade 1989 att införa en frivillig officiell miljömärkning, Svanen. Nedanstående organisationer/företag driver Svanenmärkningen på uppdrag av respektive lands regering.

För mer information se webbplatserna:

Finland:

SFS-Miljömärkning
Pb 116
FI-00241 HELSINGFORS
Tel: +358 9 1499 331
Fax: +358 9 1499 3320
www.ymparistomerkki.fi
joutsen@sfs.fi

Danmark:

Miljømærkning Danmark
Dansk Standard
Kollegievej 6
DK-2920 CHARLOTTENLUND
Tel: +45 72 300 450
Fax: +45 72 300 451
www.ecolabel.dk
info@ecolabel.dk

Norge:

Miljømerking
Tordenskiolds gate 6 B
NO-0160 OSLO
Tel: +47 24 14 46 00
Fax: +47 24 14 16 01
www.ecolabel.no
info@ecolabel.no

Island:

Norræn Umhverfismerking á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 REYKJAVÍK
Tel: +354 591 20 00
Fax: +354 591 20 20
www.svanurinn.is

Sverige:

SIS Miljömärkning AB
SE-118 80 STOCKHOLM
Tel: +46 8 55 55 24 00
Fax: +46 8 55 55 24 01
www.ecolabel.se
svanen@ecolabel.se

Detta dokument får kopieras endast i sin helhet och utan någon form av ändring.

Citat får göras om upphovsmannen Nordisk Miljömärkning omnämns.

Svanenmärkning av Dagligvarubutiker

Remissförslag

079/2.0, 30 juni 2009

Vad är en Svanenmärkt dagligvarubutik?	1
Varför välja Svanenmärkning?	1
Vilka kan bli Svanenmärkta?	1
Hur ansöker man?	2
Vad krävs för att bli Svanenmärkt?	2
1 Miljökrav	3
1.1 Beskrivning av butiken	3
1.2 Sortiment.....	3
1.3 Energi och klimatpåverkan	8
1.4 Kyl- och frysanläggningar	9
1.5 Avfall	11
1.6 Transporter	14
1.7 Förbrukningsartiklar	16
1.8 Miljöledning.....	19
1.9 Sammanställning av poäng	21
Miljömärkets utformning	21
Kriteriedokumentets giltighetstid.....	21
Bilagor	
Förklaringar	
Beräkningsverktyg för bedömning av livsmedelsbutikers energianvändning och koldioxidutsläpp	
Intyg gällande planer för transporter	
Uppföljning av Svanenlicens för butiker	

Vad är en Svanenmärkt dagligvarubutik?

Att Svanenmärka en dagligvarubutik innebär att man tar ett helhetsgrepp på miljöarbetet för att minska miljöbelastningen. Butiken ska uppfylla miljökrav flera områden t ex varusortiment, energiförbrukning, emballage- och avfallshantering, transporter och förbrukningsartiklar.

Varför välja Svanenmärkning?

- Svanenmärkning av butik kommunicerar låg miljöpåverkan med avseende på sortiment, energi, kyl & frys och avfall
- Butiken får använda varumärket Svanen i sin marknadsföring. Svanenmärket har mycket hög kännedom och trovärdighet.
- Svanenmärket är ett kostnadseffektivt och enkelt sätt att kommunicera miljöarbete och miljöengagemang till kunder och leverantörer.
- En miljöanpassad verksamhet ger möjligheter till minskade kostnader t ex genom att sänka förbrukningen av energi och minska mängden emballage och avfall.
- En miljöanpassad drift förbereder butiken på framtida miljökrav.
- Miljöfrågor är komplexa och de kan ta lång tid att sätta sig in i. Svanenmärkning är en guide i detta arbete.

Kontroll på plats

I samband med ansökan kontrollerar Nordisk Miljömärkning på plats att kraven uppfylls. Vid kontrollen ska underlag för beräkningar, original till inskickade intyg, mätprotokoll, inköpsstatistik och liknande som styrker att kraven uppfylls kunna uppvisas.

Frågor

Vid frågor, kontakta Nordisk Miljömärkning, se adresser på sidan 2.

Vilka kan bli Svanenmärkta?

Dagligvarubutiker där mer än 50 % av omsättningen taget som ett årsgenomsnitt är dagligvaror kan ansöka om Svanenmärkning.

Exempel på dagligvarubutiker är vanliga butiker, internetbutiker, grossister samt stora kiosker.

Har butiken restaurang kan restaurangen inte marknadsföras som Svanenmärkt om den inte har licens enligt Svanens kriterier för restauranger.

Hur ansöker man?

Ansökan görs enklast genom att använda den elektroniska ansökningshjälpen, Svanenguiden för butiker. Man kan också använda kriteriedokumentet som checklista förutom redovisning av målvärde och ”faktiskt värde” i kraven på Energi i kapitel 1.3.

Ansökan består av en ifylld ansökningsblankett och ifylld checklista, d.v.s. kriteriedokumentet eller den elektroniska ansökningshjälpen med tillhörande dokumentation. Ansökan skickas till Nordisk Miljömärkning i det land där butiken finns (se adresser på sidan 2).

Vad krävs för att bli Svanenmärkt?

För att bli Svanenmärkt ska butiken uppfylla olika krav. Varje krav i dokumentet anges med ett O eller ett P och därefter ett nummer. O betyder att kravet är obligatoriskt och P betyder att det är poänggivande.

I avsnitt 1.2 räknas poäng för ekologiska och miljömärkta varor. Dessa poäng ska inte räknas med i den totala poängberäkningen.

För att få en Svanlicens krävs att:

- Alla obligatoriska krav är uppfyllda.
- 67 %, eller 33 av maximalt 49.5 poäng, av de poänggivande kraven ska uppnås.
Notera att avsnitt 1.2 har egen poängberäkning som inte ska räknas med i den totala poängsumman.
- Kontrollbesök från Nordisk Miljömärkning.

För varje krav finns olika symboler som beskriver på vilket sätt kravet ska dokumenteras. Symbolerna är:

- ☒ Bifoga
- ☺ Kravet kontrolleras på plats.

Observera att bifogas ofta kan ersättas med dokumentation i Svanenguiden.

1 Miljökrav

1.1 Beskrivning av butiken

Obligatoriska krav

01 Beskrivning av butiken

Beskrivning av butiken, med:

Antal årsanställda.

Golvyta m² (säljyta, kontor, personalutrymmen, lager (inklusive kyl- och frysrum) och teknikutrymmen)

Läge. Ligger butiken i ett tätbebyggt område? Är butiken fristående eller är den en belägen i en fastighet med flera butiker, verksamheter? Vem äger i så fall fastigheten?

Typ av butik, är butiken en mindre dagligvarubutik, en lågprisbutik, en stormarknad, ett köpcenter eller något annat?

Är den en del av en butikskedja eller koncern? (Om ja, vilken?)

Årsomsättning exklusive moms, samt försäljningen av dagligvaror i förhållande till den totala försäljningen, anges i %.

Antal varor

☒ Beskrivning av butiken enligt ovanstående punkter.

1.2 Sortiment

Poäng för miljömärkt och ekologiskt sortiment

Använd Tabell 1 för att beräkna butikens poäng. Varje produktkategori (Pk) ger max 5 poäng beroende på hur många ekologiska eller miljömärkta varor butiken har. Fler ekologiska och miljömärkta varor ger fler poäng.

Inventera produktkategorier och hur många miljömärkta varor det finns inom varje kategori. Det är tillåtet att löpande ändra sortiment i butiken så länge det säkerställs att butiken uppfyller gränsvärdena för poäng och sortiment i O2.

Observera att poängsystemet för poäng i tabell 1 och 2, inte är en del av den totala poängberäkningen. Det är poängen som uppnås i P3 som räknas in i den totala poängsumman.

En vara definieras efter varans handelsnamn och varunummer. Två olika varunummer är två olika varor. En vara kan endast räknas en gång. Däremot kan en vara som är märkt med både Fair Trade och en ekologisk märkning, t ex KRAV få poäng i Pk1-21 och Pk24. D v s en banan som är märkt med KRAV och Fair Trade får poäng i Pk1 och Pk24.

Tabell 1 Beräkning av poäng för olika produktkategorier

Produktkategori (Pk)	Poäng per antal olika varor					
Ekologiska livsmedel	0p	1p	2p	3p	4p	5p
Färsivaror						
1. Frukt & grönt inkl färska kryddor	0-4	5-9	10-18	19-25	26-35	36 -
2. Kött: färskt, Chark: köttbullar, falu- wienerkorv, Fisk (även MSC-märkt): färsk, konserverad sill, Färskpasta, Färdigmat: ärtsoppa, gröt, pannkakor, äggost	0	1-3	4 - 6	7 - 10	11-13	14 -
3. Pålägg: Ost, tofu, sylta, leverpastej, skinka, korv, kryddsmör, kaviar	0	1-4	5-7	8-11	12-15	16 -
4. Mejeri: mjölk, fil, yoghurt, gräddfil, matyoghurt, cremefraiche, smör, ägg och juice	0-3	4-7	8-15	16-22	23-30	31 -
5. Bröd färskt, knäcke, kex, kakor, ströbröd	0-3	4-6	7-10	11-15	16-20	21 -
Kolonial						
6. Drycker: öl, läsk, saft, soja- ris- och havredryck	0	1-2	3-4	5-7	8-10	11 -
7. Kaffe, te, kakao	0-1	2-4	5-8	9-12	13-16	17 -
8. Konserver i glas, plåt, papp, kryddor, torrhalvfabrikat	0-3	4-7	8-15	16-21	22-29	30 -
9. Barnmat inkl gröt, välling, mellanmål o dryck	0-3	4-7	8-15	16-21	22-29	30 -
10. Gryn, mjöl, ris, pasta, flingor, socker, florsocker, sirap, honung. Bakingredienser: vanilj, nötter, mandel, torkad frukt: russin, dadlar, fikon, quinoa, couscous mm	0-6	7-15	16-25	26-37	38-49	50 -
11. Godis, choklad, snacksnötter-i-ställ	0	1-2	3-4	5-7	8-10	11 -
Djupfryst						
12. Fryst: grönsaker, fisk (även MSC-märkt), kött, färdigrätter	0	1-2	3-4	5-6	7-8	9 -
13. Fryst: glass o bär	0	1-2	3-5	6-7	8-9	10-
Miljömärkta varor (Svanen och Blomman)						
Special						
14. Målarfärg	0	1-2	3-4	5-6	7-8	9 -
15. Kontorspapper, skrivblock, kuvert, lek: målarblock, böcker, gratulationskort, presentpapper, tidningar	0	1-2	3-4	5-8	9-12	13 -
16. Ljuskällor, Batterier: engångs- och uppladdningsbara	0	1-2	3-5	6-8	9-11	12 -
17. Textil: kläder, handdukar, sänglinne	0	1-1	2-2	3-4	5-6	7 -
Kolonial						
18. Mjukpapper: hushålls- o toapapper, näsdukar,	0-1	2-6	7-15	16-	31-	46 -

Nordisk Miljömärkning
Dagligvarubutiker 079/2.0
Remissförslag
30 juni 2009

servetter				30	45	
19. Övrigt miljömärkt: Bakpapper, bullformar, kaffefilter m.m.	0-2	3-6	7-10	11-14	15-20	21 -
20. Kemisk teknisk: rengöring, hushållskemi, städ- tvätt-diskmedel	0-5	6-20	21-40	41-60	61-90	91-
21. Kroppshygien: Schampo, tvål, duschtvål, kosmetik, tamponger, trosskydd, blöjor, bomull, bomullspinnar	0	1-2	3-4	5-6	7-8	9 -
Övriga produkter						
22. Lampor, lysrör, lågenergilampor med energiklass A eller B. Energieffektiva LED (Light Emitting Diod) eller andra energieffektiva reflektorljuskällor. (Här kan man inte räkna in ljuskällor som man har poäng för i pk 16)	0	1-2	3-7	8-12	13-17	18 -
23. Jord, växtnäring, frö, blommor, grillkol (FSC), trädgårdsmöbler som består av minimum 90 vikt-% trävirke FSC.	0	1	2-4	5-8	9-12	13 -
24. Rättvisemärkt varor = Fair Trade	0	1-4	5-8	9-15	16-25	26 -
25. Övriga ekologiska produkter efter godkännande från miljömärkningen	0	1-2	3-4	5-6	7-8	9-

Obligatoriska krav

02 Antal poäng

Tabell 2: poäng för sortiment som butiken minst ska uppnå, Danmark och Sverige

Antal produkt-kategorier i butiken	0-1 miljoner €	>1-3 miljoner €	>3-7 miljoner €	>7-12 miljoner €	>12-20 miljoner €	>20-35 miljoner €	<35-50 miljoner €	Över 50 miljoner €
9-13 Pk	18	21	26	31	35	38	40	45
14-18 Pk	25	29	36	43	49	52	56	63
19-24 Pk	34	39	48	58	65	70	76	85

Tabell 3: poäng för sortiment som butiken minst ska uppnå, Finland

Antal produkt-kategorier i butiken	0-1 miljoner €	>1-3 miljoner €	>3-7 miljoner €	>7-12 miljoner €	>12-20 miljoner €	>20-35 miljoner €	<35-50 miljoner €	Över 50 miljoner €
9-13 Pk	10	14	18	22	26	30	32	34
14-18 Pk	16	20	24	28	32	34	36	38
19-24 Pk	20	24	28	32	36	40	42	44

Tabell 4: poäng för sortiment som butiken minst ska uppnå, Norge,

Antal produkt-kategorier i butiken	0-1 miljoner €	>1-3 miljoner €	>3-7 miljoner €	>7-12 miljoner €	>12-20 miljoner €	>20-35 miljoner €	<35-50 miljoner €	Över 50 miljoner €
9-13 Pk	18	20	24	28	35	38	40	45
14-18 Pk	24	26	30	34	43	50	56	63
19-24 Pk	33	35	39	43	52	67	76	85

Kravet baseras på butikens omsättning och på antalet produktkategorier butiken har. Det innebär att en liten butik med få produktkategorier behöver färre poäng än en stor butik med hög omsättning och många produktkategorier. Växelkurs mellan euro- och norska kronan är 8,1 och svenska kronan är 9,2.

Minst 9 av produktkategorierna Pk 1-21 ska ingå i butikens sortiment. Minst 5 av produktkategorierna ska vara livsmedel.

Minst 70 % av de produktkategorier som butiken säljer ska innehålla minst en ekologisk eller miljömärkt vara.

- Dokumentera antalet varor inom respektive produktkategori.

03 Tydlig märkning av miljömärkta och ekologiska varor

Kunden ska tydligt kunna se att en vara är ekologisk eller miljömärkt. Detta kan antingen göras tydligt på hyllkant för varje produkt eller tydlig skyltning för en hel varugrupp som bara består av ekologiska eller miljömärkta varor.

Undantag: Den vara, där det inte är praktiskt möjligt för märkning på hyllkant kan undantas om varan är tydligt märkt på framsidan så kunden lätt kan se märket. Varor som omfattas av undantaget får max utgöra 10 % räknat i antal av de ekologiska/miljömärkta produkterna.

- Kort beskrivelse hur kunden tydligt kan se at en vara är ekologisk eller miljömärkt. Förklaring varför hyllkantsmärkning uteblivit i de fall det inte är praktiskt möjligt.

- ☺ Kontrolleras på plats.

Poäng krav

P1 Poäng bra sortiment i Danmark, Norge och Sverige

Butikens totala poäng överstiger gränsvärdet med >17 poäng: 6p

Butikens totala poäng överstiger gränsvärdet med 14-16 poäng: 5p

Butikens totala poäng överstiger gränsvärdet med 11-13 poäng: 4p

Butikens totala poäng överstiger gränsvärdet med 8-10 poäng: 3p

Butikens totala poäng överstiger gränsvärdet med 4-7 poäng: 2p

Butikens totala poäng överstiger gränsvärdet med 3 poäng: 1p

Poäng bra sortiment i Finland

Butikens totala poäng överstiger gränsvärdet med >12 poäng: 6p

Butikens totala poäng överstiger gränsvärdet med 10-12 poäng: 5p

Butikens totala poäng överstiger gränsvärdet med 8-9 poäng: 4p

Butikens totala poäng överstiger gränsvärdet med 6-7 poäng: 3p

Butikens totala poäng överstiger gränsvärdet med 4-5 poäng: 2p

Butikens totala poäng överstiger gränsvärdet med 2-3 poäng: 1p

Samma som för krav O2 "Poängkrav för varor inom produktkategorier"

P2 Mätning av försäljningsandel ekologiskt/miljömärkt

Har butiken årlig uppdaterad försäljningsstatistik över hur stor del av den totala försäljningen som är ekologisk mat och produkter som är miljömärkta (inkl ekologiska produkter som inte är mat): 1p

Exempel på försäljningsstatistik

Andra varor

För att få poäng i avsnittet "Andra varor" så ska de finnas med i butikens skriftliga och implementerade rutiner som dokumenteras i sin helhet i krav O19 samt O23.

P3 Aktivt klor

Butiken säljer inte produkter med mer än 0,5 % aktivt klor (till exempel tvättmedel och rengöringsmedel): 1p

Samma som för krav O19 "Uppföljning" och O23 "Försäljningsinriktning"

P4 Bekämpningsmedel

Butiken säljer inte bekämpningsmedel mot ogräs: 0,5p

Undantaget är medel som endast är mot mossa eller är godkända för ekologisk odling.

Samma som för krav O19 "Uppföljning" och O23 "Försäljningsinriktning"

P5 PVC

Butiken säljer inte följande produkter innehållande PVC; regnkläder, gummistövlar, strandartiklar, leksaker, liggunderlag, utemöbler och parasoll: 0,5p

Samma som för krav O19 "Uppföljning" och O23 "Försäljningsinriktning"

P6 Fisk

Butiken säljer inte fisk och skaldjur som har rött ljus i senaste publicerade Fiskguide från WWF. Se hemsidan till WWF i resp. nordisk land: 1p

Samma som för krav O19 "Uppföljning" och O23 "Försäljningsinriktning"

Maximal poängsumma för sortiment: 10 p

1.3 Energi och klimatpåverkan

Obligatoriska krav

04 Energieffektivitet samt redovisning av butikens energianvändning och koldioxidutsläpp

Butiken ska redovisa sin energianvändning samt sina koldioxidutsläpp som butikens energianvändning, köldmedieläckage och köldmedieåtervinning ger upphov till i förhållande till ett målvärde. Köldmedietyper och meter kyl/frysdisk ska även redovisas.

Butikens energianvändning ska vara under **2,00** gånger målvärdet som beräknas av ett beräkningsverktyg.

Detta är ett nytt krav och Nordisk Miljömärkning är osäker på vilken nivå kravet ska ligga på. Nordisk Miljömärkning räknar med att under 2,00 är rimligt. Under remisstiden ska flera tester av energianvändning genomföras för att kunna ge svar på detta.

Nordisk Miljömärkning tillhandahåller ett beräkningsverktyg för att göra denna bedömning på <http://evaluation.svanen.nu/Energytool/>. Se bilaga för beskrivning av beräkningsverktyget.

- Redovisning av butikens målvärde och uppskattat värde. Beräkningen ska dokumenteras enligt energiverktyget.

05 Belysning

I butiker ska belysning vara släckt eller reducerad i förhållande till funktion när butiken är stängd.

- Beskrivning av rutin för hur butikens belysning är släckt eller reducerad då butiken är stängd.

Poängkrav

P7 Bedömning av butikens energianvändning

Butiken får poäng baserat på avvikelse från målvärdet

Uppskattat värde för energianvändning:

mindre än 1,10: 6 p

mellan 1,10 och 1,25: 5 p

mellan 1,26 och 1,40: 4 p

mellan 1,41 och 1,55: 3 p

mellan 1,56 och 1,70: 2 p

mellan 1,71 och 1,95: 1 p

- Redovisning av butikens målvärde och uppskattat värde

- P8 Bedömning av butikens koldioxidutsläpp**
Butiken får poäng baserat på avvikelse från målvärdet
Uppskattad värde för koldioxidutsläpp:
mindre än 1,25: 4 p
mellan 1,26 och 1,50: 3 p
mellan 1,51 och 1,75: 2 p
mellan 1,76 och 2,00: 1 p
- Redovisning av butikens målvärde och uppskattat värde.
- P9 Kontroll av energiförbrukning (max 1 poäng)**
Butiken mäter och bokför en tydlig avgränsad del av butikens energiförbrukning (t.ex. kompressorenergi till kyl- och anläggning, belysning och ventilation) som omfattar en väsentlig del av energibehovet. Den del som mäts ska ingå i butikens energiuppföljningssystem: 0,5p
Poäng tilldelas ej huvudmätare för el och värme.
Har butiken genomfört en energianalys av en kompetent tredje part: 0,5p poäng.
- Redovisning av avgränsad mätning och/eller energianalys.

1.4 Kyl- och frysanläggningar

Obligatoriska krav

- 06 Övertäckning av kyl- och frysdiskar**
Kyl och frysdiskar som är kopplade till en central kylanläggning ska vara övertäckta eller stängda när butiken är stängd för kunder och personal om konstruktionen ger möjlighet till det.
Luftridå till kylrum räknas som övertäckning.
Om butikens andel kylar och frysar med egen kompressor överstiger 10 % räknat i meter ska minst 80 % vara övertäckt när butiken är stängd.
- Redovisning av kylmöbler i meter och beskrivning av övertäckning.

Poängkrav

- P10 Köldmedel (Max 2 p)**
Har mer än 90 vikt-% av köldmedlen i central kyl- och frysanläggning en GWP faktor på högst 1: 2p
Har mer än 50 vikt-% av köldmedlen i central kyl- och frysanläggning en GWP faktor på högst 1: 1p
Andelen mäts i meter kyl/frysdisk
Har mer än 90 vikt-% av butikens kyl/frysmöbler med egen kompressor en GWP faktor på högst 1: 1p

Andelen mäts i antal möbler

- Centralt kylsystem. Beskriv vilka köldmedier som används och var de olika köldmedierna används. Köldmedietyper, mängd i kg, och meter kyl/frydisk redovisas i O4.
- Lista över kyl och frysmöbler med egen kompressor och köldmedium.

Maximal poängsumma för energi: 13 p

1.5 Avfall

Obligatoriska krav

07 Osorterat avfall (som går till deponi eller förbränning)

Det osorterade avfallet är mindre än:

Danmark: 8500 kg per omsatt miljon euro (exklusive moms).

Finland och Sverige: 9750 kg per omsatt miljon euro (exklusive moms).

Norge: 7500 kg per omsatt miljon euro (exklusive moms).

Alternativt kan butiken visa att maximalt 25 % av butikens avfall är osorterade. Vid räkning av avfallsmängder ska transportavfall och returemballage medräknas.

Avfall från butikens beredning av mat eller från offentliga restaurang får räknas bort om butiken mängden kan redovisas.

Nordisk Miljömärkning är osäker på vilken nivå kravet ska ligga på och kravet kan komma att ändras efter remissen. Under remisstiden ska det samlas in dataunderlag på avfallsmängder i butiker i Norden så vi kan ställa ett bra krav. Vi önskar speciellt era synpunkter kravnivåerna i O7 och P11.

Växelkurs mellan euro och norska kronan är 8,1 och svenska kronan är 9,2 .

- Sammanställning från butiken alt. avfallsentreprenör över mängden osorterat avfall och avfall som går till deponi.

08 Butikens källsortering

Butiken skyltar tydligt de avfallsfraktioner som butiken sorterar.

Butiken sorterar avfallet i minst 4 av följande fraktioner:

wellpapp, mjukplast, glas, metall, organiskt, trä

- Beskrivning av typ avfallsfraktioner från avfallsentreprenör.
- ☺ Tydligt skyltat kontrolleras på plats

09 Källsortering för kunder

Genom anslag eller broschyrer får kunden information om var förpackningar (glas, papper plast, metall etc.), batterier och farligt avfall som butiken har krav på att ta emot kan lämnas för återvinning, t.ex. var närmsta återvinningsstation finns.

Om sortering av de olika förpackningarna sker på olika platser ska fraktioner och platser specificeras på anslaget eller i broschyren.

- Beskrivning/kopia av information.
- ☺ Tydligt skyltat kontrolleras på plats

Poäng krav

P11 Osorterat avfall (som går till deponi eller förbränning)

Det osorterade avfallet är:

Danmark:

mindre än 3 200 kg/omsättning i miljoner euro: 5p
3 200 – 4 349 kg/omsättning i miljoner euro: 4p
4 350 - 5 499 kg/omsättning i miljoner euro: 3p
5 500 - 6 649 kg/omsättning i miljoner euro: 2p
6 650 - 7 800 kg/omsättning i miljoner euro: 1p

Finland och Sverige:

mindre än 3 650 kg/omsättning i miljoner euro: 5p
3 650 – 4 975 kg/omsättning i miljoner euro: 4p
4 975 - 6 229 kg/omsättning i miljoner euro: 3p
6 300 - 7 624 kg/omsättning i miljoner euro: 2p
7 625 - 8 950 kg/omsättning i miljoner euro: 1p

Norge:

mindre än 2 800 kg/omsättning i miljoner euro: 5p
2 800 – 3 799 kg/omsättning i miljoner euro: 4p
3 800 - 4 799 kg/omsättning i miljoner euro: 3p
4 800 - 5 799 kg/omsättning i miljoner euro: 2p
5 800 - 6 800 kg/omsättning i miljoner euro: 1p

☒ Samma som för krav O7 ” Osorterat avfall (som går till deponi eller förbränning)”.

P12 Källsortering (max 2p)

Avfallet sorteras i mer än 4 fraktioner: 0,5 p per fraktion utöver de fraktioner som myndigheter föreskriver.

Fraktionerna är: färgad mjukplast, klar mjukplast, hårdplast, papper, wellpapp, kartong, metall, färgat glas, ofärgat glas, organiskt avfall, trä, icke-brännbart avfall och matfett till materialåtervinning. Poäng utdelas inte om fraktionen är lagstadgad i det aktuella landet t. ex farligt avfall. Poäng utdelas inte om fraktionen är med i O8. t.ex. ges bara 0,5 poäng om både färgad mjukplast och klar mjukplast sorteras när mjukplast räknas som en av fraktionerna i O8,

Butiken skyltar tydligt de avfallsfraktioner som butiken sorterar.

☒ Samma som för krav O8. ”Butikens källsortering”

☺ Kontrolleras på plats

P13 Källsortering för kunder (max 1p)

Kunder erbjuds tydligt skyltad möjlighet att i, eller i direkt anslutning till butiken lämna avfall för återvinning 2 eller flera fraktioner: 1p

Kunderna erbjuds möjlighet lämna avfall för återvinning i en fraktion: 0,5p

Fraktionerna är: plast, papper, papp, kartong, metall, färgat glas, ofärgat glas eller annat avfall t.ex. elektronikskrot. Poäng utdelas inte om fraktionen är lagstadgad i det aktuella landet. Det är tillräckligt att källsorteringen är i anslutning till butiken, t.ex. på parkering eller på gångavstånd från butiken.

- Beskrivning av avfallssorteringen.
- Tydligt skyltar kontrolleras på plats

P14 Organiskt avfall

Det organiska avfallet går till biologisk behandling som t.ex. kompost eller används till biogasproduktion: 1p

Kompostering eller rötning kan också ske i annan regi, t.ex. kommunal.

- Samma som för krav O8. ”Butikens källsortering”
- Kontrolleras på plats

Maximal poängsumma för avfall: 9 p

1.6 Transporter

Obligatoriska krav

O10 Transporter

För butikens egna fordon som används till varutransporter och bilar märkta med butikens namn som ägs av butiken ska följande planer/policy finnas:

Hur chaufförer ska minska bränsleförbrukningen (t.ex. Ecodriving eller i motsvarande nivå).

Regelbunden service av fordonen.

Inköp av fordon och dess tillbehör inkl. biltvätt. I policyn ska fordon med låg bränsleförbrukning, däck med lågt rullmotstånd (om möjligt svanenmärkta) och möjligheten att använda förnybart bränsle föredras.

Hur körningen ska ske så effektivt som möjligt med tanke på avstånd och kapacitetsutnyttjande.

Kravet gäller butiker där mer än 5 % av försäljningen levereras med varutransporter till kund och bilar märkta med butikens namn som ägs av butiken.

- Beskrivning av ovanstående, använd gärna Svanens bilaga för transporter. Om annan kurs än Ecodriving måste motsvarande nivå dokumenteras.

Poäng krav

P15 Egna fordon (max 1,5p)

Körs minst ett fordon på Svansenmärkt bränsle: 1p

Körs minst ett fordon på förnybart bränsle (t.ex. etanol, biogas) eller el: 0,5p

Körs minst ett fordon på svanenmärkta däck: 0,5p

Poäng kan delas ut både för bil avsedd för varutransport eller personbil. S.k. flexifuel och elhybrider räknas som fordon som körs på förnybart bränsle eller el.

- Sammanställning av fordon och typ av bränsle.

P16 Transportörer (max 2p)

De 3 största transportörerna eller mer än 70 % av alla varutransporterna uppfyller O10 "Transporter": 2p

2 av de 3 största transportörerna eller mer än 50 % av alla varutransporterna uppfyller O10 "Transporter": 1p

Transportererna gäller varor från lager till butik inklusive en butikskedjas egna fordon. Storleken på transportören mäts i volym (m³).

- Beskrivning av ovanstående, använd gärna Svanens bilaga för transporter. Transportörernas certifikat för ISO 14 001 och EMAS kan användas som dokumentation, om ovanstående planer genomförs i ett av dessa miljöstyrningssystem.

P17 Diesellastbilar (max 2p)

Var och en av de 3 största transportörerna eller mer än 70 % av varustransportbilarna har mer än 15 % lastbilar med Euro Norm 5: 2p

Var och en av de 3 största transportörerna eller mer än 30 % av varustransportbilarna har mer än 5 % lastbilar med Euro Norm 5: 1p

En av de tre största transportörerna har mer än 15 % av varustransportbilar med Euro Norm 5: 0,5p

Transporterna gäller varor från lager till butik inklusive en butikskedjas egna fordon, mätt i volym (m³).

Intyg från transportörer.

P18 Drivmedel (max 1,5 poäng)

Kör någon av butikens tre största leverantörer på minst 30 % Svanenmärkt drivmedel i de fordon som transporterar varor till denna butik: 1,5 p

Kör någon av butikens tre största leverantörer på minst 30 % förnybart drivmedel i de fordon som transporterar varor till denna butik: 0,5 p

Intyg från transportörer.

P19 Kylmedel i frys- och kylastbilarna

En av butikens tre största transportörer av kyl- eller frysvaror har minst 95 % köldmedium med Global warming potential (GWP) <5 och Ozone depletion potential (ODP) = 0: 0,5 p

Intyg om aktuellt köldmedium från transportör av frys- och kylvaror.

P20 Elkontakt för kyl- och frysbilars aggregat

En av butikens tre största transportörer har möjlighet att koppla alla kyl- och frysaggregatet till eluttag under i och urlastning: 0,5 p

Intyg från transportören.

P21 Laddstation för elbilar

Möjlighet att ladda en el bil finns i anslutning till butiken: 0,5p

Beskrivning av var laddplatsen finns.

☺ Kontrolleras på plats

Maximal poängsumma för transporter:

8,5 p

1.7 Förbrukningsartiklar

Obligatoriska krav

O11 Miljömärkta produkter

Butiken ska använda miljömärkta produkter för:

golvrengöring, sanitetsrengöring, allrengöring, handdiskmedel, handtvål, toalettpapper, torkpapper och kopieringspapper.

Kravet gäller inte om det inte finns något utbud av de nämnda produkterna. Specialrengöring ingår inte t.ex. propplösare, fettlösare, grilrent, ugnrent, och desinfektionsmedel. Undantag kan ges om myndigheterna har särskilda krav på rengöring.

☺ En lista med de produkter som används och deras licensnummer.

☺ Kontrolleras på plats.

O12 Plastfilm

Den plast som används för emballering av butikskedjans egna varumärken som emballeras centralt ska inte vara av PVC eller PVDC.

PVC eller PVDC –film som används till emballering i butik får användas under förutsättning att den inte innehåller ftalater.

☒ Produktinformation på de plaster som används för emballering i butiken och för butikskedjans egna varumärken.

☺ Kontrolleras på plats.

O13 Plasthandskar

Plasthandskar som används i butiken är inte av PVC eller PVDC.

☒ Produktinformation för de som används i butiken.

☺ Kontrolleras på plats.

O14 Rengöringsmedel

Reaktiva klorföreningar används inte.

Undantag kan ges om myndigheterna har särskilda krav på rengöring.

☒ Ska ingå i dokumentationen för krav O15 ”miljöpolicy” och eller O19 ”Uppföljning”..

☺ Kontrolleras på plats

Poänggivande krav – förbrukningsartiklar

P22 Plastfilm

All plast som används för emballering i butiken är inte av PVC eller PVDC:
1p

☒ Intyg.

☺ Kontrolleras på plats

P23 Städning utan kemikalier

Städning av personalrum och kontorsutrymmen utförs utan kemikalier t.ex. med mikrofiberdukar (vatten får användas): 1p

- Kopia av skriftlig renhållningsplan.
- Kontrolleras på plats

P24 Inventarier, förbrukningsartiklar och tjänster (max 4 p)

I tabell 4 anges vilken andel som krävs, samt vilken poäng som ges för miljömärkta förbrukningsartiklar och tjänster. Produkter som premieras i andra krav i kriterierna kan inte få poäng här.

Med miljömärkt menas, om inte annat specificerats, produkt märkt med Svanen, EU-blomman eller Bra Miljöval. Jämför med Förklaringar.

Tabell 4: Miljömärkta artiklar och tjänster:

Förbruknings artiklar ≥ 90 % av inköpsvolym	Poäng
Tonerkassetter,	0,5
Kuvert,	0,5
Batterier,	0,5
Mikrofiberdukar och -moppar,	0,5
Golvvårdsmedel,	0,5
Tvättmedel	0,5
Maskindiskmedel	0,5
Blötlägningsmedel,	0,5
Schampo	0,5
Ekologiskt, kaffe, te,	0,5
Kaffefilter	<u>0,5</u>
Bakpapper (fettäta)	<u>0,5</u>
Trycksaker t.ex. block, häften (omfattar inte reklamtrycksaker)	<u>0,5</u>
Arbetskläder	<u>0,5</u>
	Max 4p
Tjänster ≥ 90 % av inköpsvolym	Poäng
Tvätteri,	1
Städtjänster,	1
Biltvätt	1
Hotellövernattning	1
Tryckeri	1
	Max 1p
Inventarier ≥ 50 % av enheterna	

Kontorsmaskiner, inkl kassapparater (även TCO 99 eller senare, Energy Star)	1
Möbler,	1
Tv-apparater,	1
	Max 1p

Beskrivning från butiken och licensnummer på artiklar/ tjänster.

Kontrolleras på plats

P25 Förnybar elenergi

100 % av butikens el kommer från förnybara energikällor: 1 p

I Förklaringar finns definitionen på förnybara energikällor. Landets energimix accepteras inte som underlag.

Beskrivning inköpt el från elleverantör.

P26 Reklamtrycksaker (max 2p)

Direktreklam som skickas ut av butiken eller av den kedja butiken tillhör är Svanenmärkt trycksak: 1p

Butiken eller tillhörande kedja skickar inte ut någon direktreklam: 1p

Adresserad reklam, kundinformation t.ex. kundtidning är Svanenmärkt trycksak: 1p

Butiken eller tillhörande kedja skickar inte ut någon adresserad reklam: 1p

Butikens övriga reklamtrycksaker är Svanenmärkt trycksak: 1p

Butiken har ingen övriga reklamtrycksaker: 1p

Reklam som är en del av innehållet i en tidning inkluderas inte.

Lista över butikens reklamtrycksaker och vilka tryckerier som används samt tryckeriernas licensnummer.

Maximal poängsumma för förbrukningsartiklar: 9 p

1.8 Miljöledning

Obligatoriska krav

För att säkerställa att Svanens krav uppfylls måste butiken ha ett skriftligt miljöledningssystem där följande rutiner är dokumenterade.

015 Miljöpolicy

En policy för miljö och inköp (varor och tjänster för butikens drift). Om butiken är ansluten till en butikskedja kan kedjans policys användas om den omfattar butikens drift.

Policy för miljö och inköp

016 Miljömål och handlingsplan

Butiken ska ha miljömål med handlingsplan där tid och ansvar framgår. Målen och planen följs upp och uppdateras minst var 18:e månad inom:

Avfall: Hur mängden osorterat (förbränning eller deponi) avfall ska minskas

Energi: Hur butikens energieffektivitet ska höjas

Försäljning: Hur ska butiken öka försäljningen av ekologiska och miljömärkta produkter.

Inköp av miljömärkta förbrukningsartiklar: Vilka produkter och tjänster som ska bytas till miljömärkta.

Miljömål med handlingsplan

017 Organisation och ansvar

Butiken ska ha utsett:

- Miljöansvarig som är ansvarig för det dagliga miljöarbetet och arbetet med miljömål samt utbildning.
- Licensansvarig som är ansvarig för att kriterierna följs. Licensansvarig är även ansvarig för att kontakta Svanen om något krav inte följs.
- Kvalitetsansvariga som är ansvarig för kvalitet, arbetsmiljö, brandsäkerhet, hygien och reklamationer.

Redogörelse av ovanstående.

018 Myndighetskrav

Butiken ska ha säkerställt att gällande lagstiftning följs, däribland arbetsmiljö, yttre miljö, ekonomi, hygien och hälsa. Om kravet inte uppfylls kan Nordisk Miljömärkning säga upp licensen.

Undertecknad ansökningsblankett.

O19 Uppföljning

Butiken ska ha ett dokumenterat system, för att löpande följa upp att kriterierna efterlevs.

- Skriftliga rutiner för uppföljning av kriterierna bifogas, använd gärna Svanens bilaga för uppföljning.

O20 Underhåll

Butiken ska ha ett avtal om årlig service på det centrala kylsystemet och ventilationssystemet. Avtalet ska minimum omfatta förebyggande arbete för att minimera köldmedieläckage och effektivisera energianvändningen.

Undantag görs för ventilationssystem för ventilation om butiken inte äger ventilationssystemet.

- Servicerapport eller liknande dokumentation.

O21 Information till personalen om butikens miljöstatus.

All fast anställd personal har fått information om:

- Butikens miljömål.
- Hur stor uppskattad andel av försäljning som är ekologisk/miljömärkt.
- Hur butiken arbetar med att skylta ekologiska och miljömärkta varor.
- De två vanligaste miljömärkena och de två vanligaste ekologiska märkena.
- Försäljningsinriktning

- Beskrivning av hur information ska kommuniceras

O22 Kommunikation till kunder

Butiken ska kommunicera att den är Svanenmärkt, detta ska ske genom tydlig information, t.ex. med flagga, klistermärke eller skylt
Butiken ska årligen genomföra minst en bemannad kundaktivitet där ekologiska och miljömärkta produkter kommuniceras.

- Beskrivning av hur butiken avser att skylta "Svanenmärkt butik". Genomförd kundaktivitet dokumenteras i butikens uppföljning för svanenmärkning, se O15 "Miljöpolicy"

O23 Försäljningsinriktning

Butiken ska ha en skriftlig försäljningsinriktning som minst omfattar följande produktområden: Fisk och skaldjur, bekämpningsmedel, icke miljömärkta kemitekniska produkter, och produkter i pvc. Om butiken har ansökt om poäng i P3-P6 ska strategin även omfatta detta.

Försäljningsinriktning upprättas i syfte att butiken aktivt ska ta ställning till vilka produkter som säljs

- Skriftlig försäljningsinriktning

1.9 Sammanställning av poäng

Lägg märke till att krav på poäng inte i sig själv avspeglar hur stor vikt man lägger vid varje enskild miljöparameter. Det finns också obligatoriska krav som ska tas med i den samlade bilden.

Sortiment (för över poängen från P1-P6) max 10

Energi och klimatpåverkan (för över poängen från P7-P10) max 13

Avfallshantering (för över poängen från P11-P14) max 9

Transporter (för över poängen från P15-P21) max 8,5

Förbrukningsartiklar (för över poängen från P22-P26) max 9

Sammanlagd poängsumma :

Butiken ska uppnå minst 67 % av de möjliga poängen (d.v.s. minst 33 av 49,5 möjliga poäng).

Miljömärkets utformning

Svanenmärket har följande utformning:

xx

Dagligvarubutik

Varje licens får ett unikt sexsiffrigt licensnummer som ska användas tillsammans med märket. Mer om märkets utformning finns att läsa i ”Regler för nordisk miljömärkning”.

Kriteriedokumentets giltighetstid

Giltighetstiden för kriterierna har i detta remissförslag inte bestämts. Normalt är giltighetstiden 3 år.

Miljömärkningslicensen gäller så länge kraven uppfylls och tills dessa kriterier slutar gälla. Kriterierna kan förlängas eller justeras, i sådana fall förlängs licensen automatiskt och licensinnehavaren meddelas.

Senast ett år innan kriterierna slutar gälla meddelas vilka kriterier som ska gälla efter kriteriernas sista giltighetsdatum. Licensinnehavaren erbjuds då möjlighet att förnya licensen.

Förklaringar

Ord	Förklaring eller definition
Dagligvaror	Varor som till skillnad från kapitalvaror är avsedda att konsumeras eller användas under en begränsad tid. Till dagligvaror räknas bland annat livsmedel, hygienartiklar, hushållspapper och blommor.
Egna fordon	Med egna fordon (danska: køretøjer) menas de fordon som används för driften av butiken, t.ex. transport av varor till kunder. Även leasade bilar räknas som egna fordon.
Egna varumärken	Varor som producerats av eller för en dagligvarubutik/kedja och säljs med butikens/kedjans eget namn/eget varumärke i butiken/kedjans egna butiker.
Ekologisk	Med ekologiskt menas mat och/eller dryck märkt enligt EU:s förordning EEG 2092/91 eller KRAV, finska "Solmärket" (Luomu) – kontrollerad ekoproduktion, Debio, Statskontrolleret økologisk (Ø-märket), Tún-lifrænt. Även MSC märkt fisk godkänns.
Förnybart bränsle	Bränslen som framställs av biomassa. Biomassa definieras som den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter från jordbruk (bland annat material av vegetabiliskt och animaliskt ursprung), skogsbruk och därmed förknippad industri, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall,
Förnybara energikällor	energi från förnybara, icke-fossila källor: vindenergi, solenergi, geotermisk energi, aerotermisk energi (luftvärme), hydrotermisk energi (vattenvärme) och havsenergi, tidvattenenergi, vattenkraft, biomassa, deponigas, gas från avloppsreningsverk samt biogas.
FSC	Forest Stewardship Council (FSC) är ett gemensamt initiativ från miljöorganisationer, sociala organisationer, skogsägare och trähandlare, som tillsammans har utarbetat regler för en internationell miljömärkning av trä och träprodukter: FSC.
Grossist, Partihandel	Handel med stora volymer av dagligvaror. Grossister säljer inte direkt till enskilda konsumenter. Sortimentet ska bestå av flera olika varugrupper.
Kemitekniska produkter	Kemiska produkter för rengöring, städ och tvätt.
Köldmedium.	Ett köldmedium används i kylmaskiner som arbetsmedium. Köldmediet kan förångas och kondenseras vid lämpliga tryck och temperaturer vilket genererar temperaturskillnader. I dagligvarubutiker är det i första hand kyla som eftersträvas. Köldmedium ska ej förväxlas med kylmedium som i dessa system betecknar det medium som kyler kondensorn. Köldmedium ska heller inte förväxlas med köldbärare som i indirekta kylsystem används för att transportera kylan dit den ska användas. Exempel på köldmedium: Hydrofluorkarboner (HFC), Gaserna har ingen ozonnedbrytande potential, men bidrar till drivhuseffekten (atmosfärens förmåga att absorbera värmestrålning från jorden, vilket ger en uppvärmning av jordytan ju bättre absorptionsförmågan är). Hydroklorfluorkarboner HCFC), gaser som ofta använts som köldmedel i kyl- och frysanläggningar. Gaserna har en relativt hög ozonnedbrytande potential. Klorfluorkarboner (CFC), gaser som ofta används som köldmedel i kyl- och frysanläggningar. Gaserna har en relativt hög ozonnedbrytande potential. Kolväten (HC), gaser som nyligen har införts som köldmedel i kyl- och frysanläggningar. Gaserna har ingen ozonnedbrytande potential, och har en relativt liten betydelse för drivhuseffekten. Naturliga köldmedium. Till exempel kolväten eller ammoniak, som varken bryter ned ozonskiktet eller påverkar klimatet.
Miljömärkt	Med miljömärkt menas produkt märkt med Svanen, EU-blomman, Bra Miljöval, TCO 99 eller senare – om inte annat specificeras. Eller andra miljömärken enligt Typ 1. Økotex ger inte poäng för textilier.
Omsättning	Med omsättning menas intäkterna från butikens försäljning Omsättningen anges i euro (om inte annat anges), exklusive moms.
Organiskt avfall	Med organiskt avfall avses avfall som bryts ned biologiskt genom rötning, kompostering eller annan biologisk behandling.

Nordisk Miljömärkning
Dagligvarubutiker 079/2.0
Remissförslag
30 juni 2009

Osorterat avfall	Med osorterat avfall menas den fraktion som inte sorteras av butiken och går till förbränning eller deponi. Även avfall som sorterats med avsikt att avfallet ska förbrännas eller deponeras räknas som osorterat.
PVC	Polyvinylklorid (PVC), används på många ställen inom industrin som plastmaterial med egenskaper som kan användas för många ändamål. Miljöproblemen beträffande PVC diskuteras (se bakgrundsdokument)
Restaurang	Här menas att restaurangen har tillagningskök till skillnad från ett uppvärmningskök.
Fiskguide från WWF	Fisk och skaldjur som hotas av utrotning eller att fångstmetoder/odling har negativ miljöpåverkan och därmed bör undvikas. Dessa arter finner man på en lista som WWF har gjort för Norden. Listan baseras på den internationella listan på www.iucnredlist.org .
Trycksak	Med trycksaker menas till exempel reklam, broschyrer, block och brevpapper med logo. Kravet omfattar också de trycksaker som butikskedjan beställer centralt.
Yta	Anläggningens totala inomhusyta.
Återanvändning	Produkten används i sin helhet flera gånger. För t ex returglas gäller att de diskas och fylls med dryck igen.
Återvinning	Produktens material används på nytt.

Bilaga butiker – Intyg gällande planer för transporter

Butiken (eller butikskedjan som butiken är en del av) ska själv (för egna fordon) eller tillsammans med ansvarig person hos transportörer, besvara följande frågor:

- Finns utbildningsplan för chaufförer innehållande riktlinjer för energisnål körning och tomgångskörning (Ecodriving)?
- Görs regelbunden service på fordonen?
- Finns plan för logistikplanering?
- Finns det riktlinjer för nyinköp av fordon, däck och köldmedel, där fordon med låg bränsleförbrukning, användning av förnybara bränslen och miljömärkta däck om möjligt föredras?
- Finns plan för kapacitetsutnyttjande i godsvolymen i förhållande till fordonets maximala kapacitet (%)?
- Efterlever nyinköpta fordon Euronorm 5?

Ort och datum
butikskedja

Butik och eventuell

Butikschef

Telefon

Eventuell transportör

Telefon

Bilaga butiker – Beräkningsverktyg för bedömning av livsmedelsbutikers energianvändning och koldioxidutsläpp

Syftet med beräkningsverktyget är att bedöma butiker efter deras faktiska energiförbrukningar, utan att lägga någon vikt på den teknik som används. Detta sätt att bedöma det faktiska resultatet, snarare än vägen dit, ger handlarna frihet men ställer samtidigt krav på att installationerna fungerar energieffektivt.

Mallen för energiberäkningen baseras på ett antal nyckeltal som tagits fram genom simuleringar och observationer. Den är tänkt att ge en rättvis bedömning och tar hänsyn ett antal förutsättningar som kan variera mellan butiker.

1.10 Energianvändning

Beräkningsverktyget beräknar butikens ideala energianvändning under förutsättning att uppvärmning, belysning, livsmedelskyla och ventilation. Beräkningsverktyget räknar med s.k. primärenergi. Primärenergi är den energi som förbrukats vid t.ex. kraft- och värmeproduktion. En elförbrukning på 1 kWh som kommer från ett kraftverk med 33 % el-verkningsgrad innebär 3 kWh primärenergiförbrukning.

I beräkningsverktyget räknas primärenergi från elförbrukning som en faktor 2,5 gånger förbrukningen. Primärenergi från fjärrvärme räknas om med en faktor 1,1.

Om det anges att uppvärmningsenergi eller el för ventilation inte ingår i redovisad energiförbrukning läggs motsvarande primärenergi till på samma sätt som för TEWI-beräkningar och med samma schablonfaktorer.

1.11 TEWI

TEWI – Total Equivalent Warming Impact tar hänsyn till utsläpp av växthusgaser som kan kopplas till anläggningen under hela dess livstid. Utsläppen delas in i tre kategorier – köldmedieläckage, köldmedieåtervinning (dvs hur stor del av köldmediet som inte tas om hand då anläggningens livstid löpt ut) och energianvändning (direkta och indirekta utsläpp från kraft- och värmeproduktion). Dessa faktorer summeras ihop i form av årligt koldioxidutsläpp.

För mer information se bakgrundsnotatet för Svanenmärkning av Dagligvarubutiker.

Bilaga butiker – Uppföljning av Svanenlicens för butiker

Sortiment	Antal kontroller per år	Status och datum för kontroll Ok = butiken lever upp till kravet X = butiken lever inte upp till kravet → ange datum när det är åtgärdat			
Ekologisk och miljömärkt sortiment Butiken har minst det antal varupoäng som angavs i samband med licensiering	4				
Artiklar som butiken inte säljer Har butiken fått poäng för att de inte säljer vissa artiklar har detta kontrollerats.	4				
Skyltning					
Butiken skyltar tydligt alla ekologiska och miljömärkta artiklar	4				
Butiken skyltar tydligt att butiken är Svanenmärkt	4				
Skyltningen av butikens interna källsortering är tydlig	2				
Energi och kylsystem					
Butikens gardiner och lock för överteckning är hela och används.	4				
Butiken har uppdaterat ev förändringar i energiberäkningsverktyget. Ange butikens nya avvikelse från målvärdet för energianvändning och koldioxid.	1				
Avfallshantering					
Butikens rutiner för sortering av avfall efterleves	4				
Hur mycket osorterat avfall har producerats	2				
Förbrukningsartiklar					
Obligatoriska produkter Butiken använder miljömärkta produkter inom: golv- sanitet och allrengöring, handdiskmedel, handtvål, toalettpapper, torkapper och kopieringspapper					
tPoänggivande produkter Butiken använder de miljömärkta och ekologiska produkter för egen förbrukning som de fått poäng i ansökningstillfället	4				